

Plnění národních cílů energetických úspor

Výbor pro udržitelnou energetiku a
dopravu

25. duben 2024

Ing. Irena Plocková

Směrnice o energetické účinnosti:

- čl. 3 stanovit nezávazný vnitrostátní cíl a tím přispět k 20% snížení emisí konečné a primární spotřeby energie v EU do roku 2020
- čl. 5 povinnost renovovat budovy vlastněné a užívané ústředními institucemi (i zpětně až o tři roky – 2020 + 3)
- čl. 7 povinnost kumulativních úspor energie odpovídající každoročnímu snížení konečné spotřeby energie o 1,5 % do roku 2020

Cíle a závazky do r. 2020, PJ:

Článek 3 nezávazný cíl	Článek 5 závazný cíl	Článek 7 závazný cíl
Konečná spotřeba energie 1060	Konečná úspora energie 98,7	Roční úspory energie 51,1
Spotřeba primární energie 1855		Kumulované úspory 204,4

Finální zhodnocení plnění cíle a závazků ČR v období 2014-2020, PJ:

Článek 3 nezávazný cíl	Článek 5 závazný cíl	Článek 7 závazný cíl
Konečná spotřeba energie 1025,0	Konečná úspora energie 98,7	Roční úspory energie 48,5
Spotřeba primární energie 1568,9		Kumulované úspory 144,8
splněno	splněno	nesplněno

Vykazovací období 2021–2030, plnění cílů a závazků v oblasti energetické účinnosti:

- čl. 3 stanovit nezávazný vnitrostátní cíl a tím přispět k 32,5 % snížení spotřeby energie v EU do roku 2030,
- čl. 5 povinnost renovovat budovy vlastněné a užívané ústředními institucemi,
- čl. 7 povinnost kumulovaných úspor energie odpovídající stanovenému % každoročnímu snížení konečné spotřeby energie do roku 2023.

Cíle a závazky do r. 2030, PJ:

Článek 3 nezávazný cíl	Článek 5 závazný cíl	Článek 7 závazný cíl
Konečná spotřeba energie 995	Roční úspora energie 12,4	Roční úspory energie 84 145*
Spotřeba primární energie 1735		Kumulované úspory 462 669*

Výpočet závazku povinných úspor energie pro období 2021-2030 (NECP, tab. 18)

Roční výše závazku (průměr konečné spotřeby 2016-2018 1 055,9 PJ)

2021-2023/ 0,8 % - 8,5 PJ

2024-2025/ 1,3 % - 13,7 PJ

2026-2027/ 1,5 % - 15,8 PJ

2028-2030/ 1,9 % - 20,1 PJ

Závazek ročních úspor 145 PJ(*), závazek kumulovaných úspor 669 PJ(*)

10. a 11. ZPRÁVA O POKROKU V OBLASTI PLNĚNÍ VNITROSTÁTNÍCH CÍLŮ ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI V ČR

Zhodnocení plnění cíle a závazků ČR v 2021, PJ

Článek 3 nezávazný cíl	Článek 5 závazný cíl	Článek 7 závazný cíl
Konečná spotřeba energie 1025,0	Konečná úspora energie 21,5	Roční úspory energie 3,2
Spotřeba primární energie 1568,9		Kumulované úspory 3,2
splněno	splněno	nesplněno/-5,25

Zhodnocení plnění cíle a závazků ČR v 2022, PJ

Článek 3 nezávazný cíl	Článek 5 závazný cíl	Článek 7 závazný cíl
Konečná spotřeba energie 1096,0	Úspora energie 7,2	Roční úspory energie 11,6
Spotřeba primární energie 1657,0		Kumulované úspory 13,8
Splněno/nárůst	splněno	nesplněno/-3,1

11. ZPRÁVA O POKROKU V OBLASTI PLNĚNÍ VNITROSTÁTNÍCH CÍLŮ ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI V ČR

„Závazek České republiky dle čl. 7 směrnice 2012/27/EU je pro období 2021-2030 stanoven ve výši 462 PJ kumulovaných úspor energie. Výše závazku byla stanovena na základě předpokladu každoročního dosahování úspor energie ve výši 8,45 PJ nových úspor energie Dle NEKP od r. 2024 13,7, od 2026 15,8 a od 2028 20,1 PJ ročně.

Jak vyplývá z prozatímních dat za rok 2022, několik opatření ještě nebylo vyhodnoceno s ohledem na nedostupnost aktuálních dat a z cílené úspory 8,4 PJ bylo dosaženo pouze 6,4 PJ a nelze očekávat, že by započtení nevyčíslených úspor významně přiblížilo plnění požadované hodnoty úspory energie.

K nedostatečnému plnění závazku došlo také v roce 2021 a ČR tak hrozí opakování scénáře ze závazkového období 2014–2020, kde právě nízkým počtem úspor energie na počátku vykazovacího období ztratila možnost splnění závazku s ohledem na jeho kumulativní charakter.

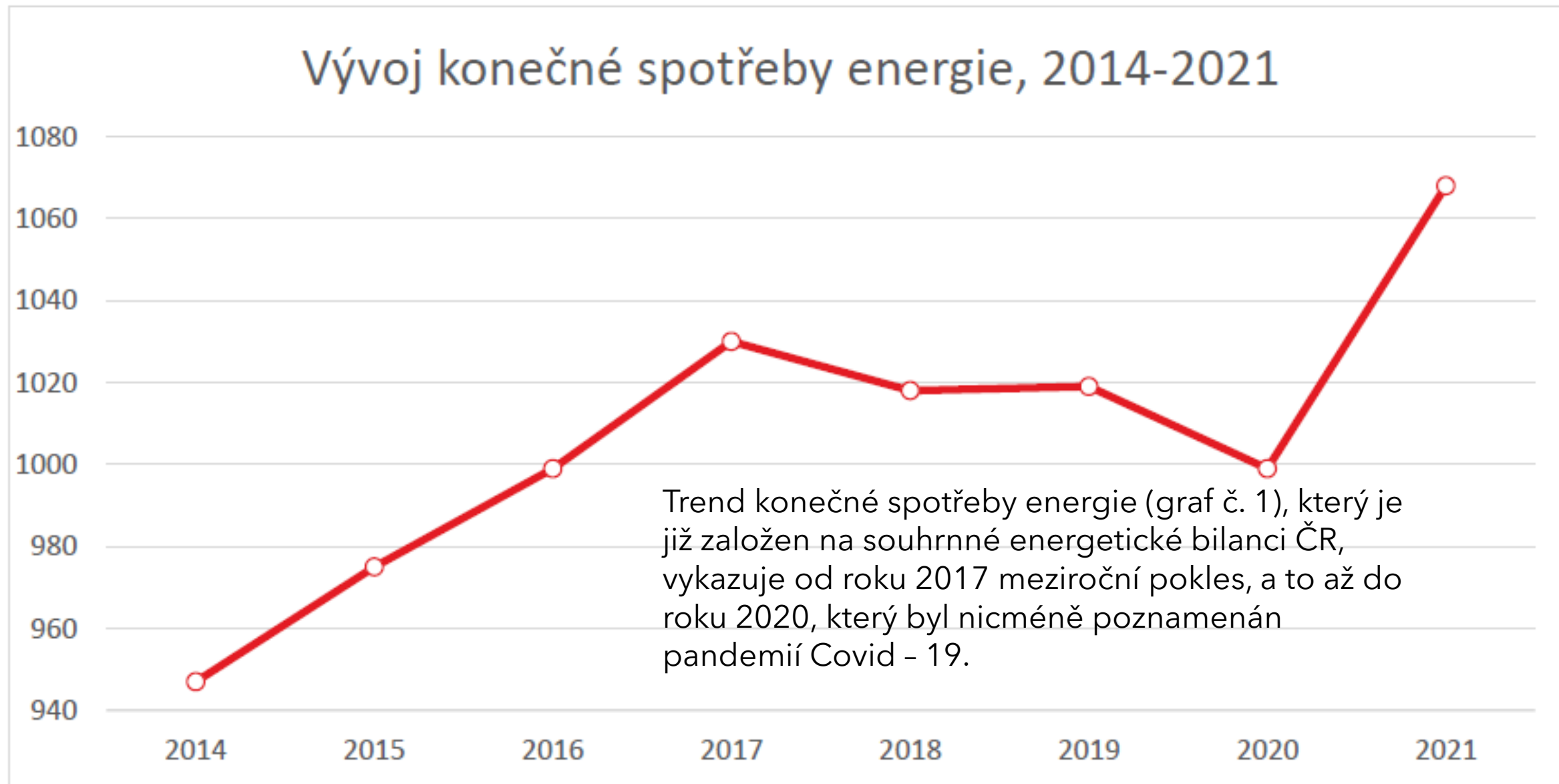
Z výše uvedených důvodů je klíčové na základě vyhodnocení plnění závazku rozhodnout o možnosti koncepční změny v přístupu k plnění závazku kumulovaných úspor energie dle čl. 7 směrnice 2012/27/EU pro období 2021-2030. Plnění lze učinit třemi způsoby:

- Alternativním způsobem, kde si stát vybírá opatření a nástroje kterými závazek plní a je za něj tak zodpovědný – například přísnějšími legislativními požadavky atd.
- Povinným schématem, kde zodpovědnost přesune na směrnici definované povinné strany.
- Kombinací obou zmíněných přístupů. „

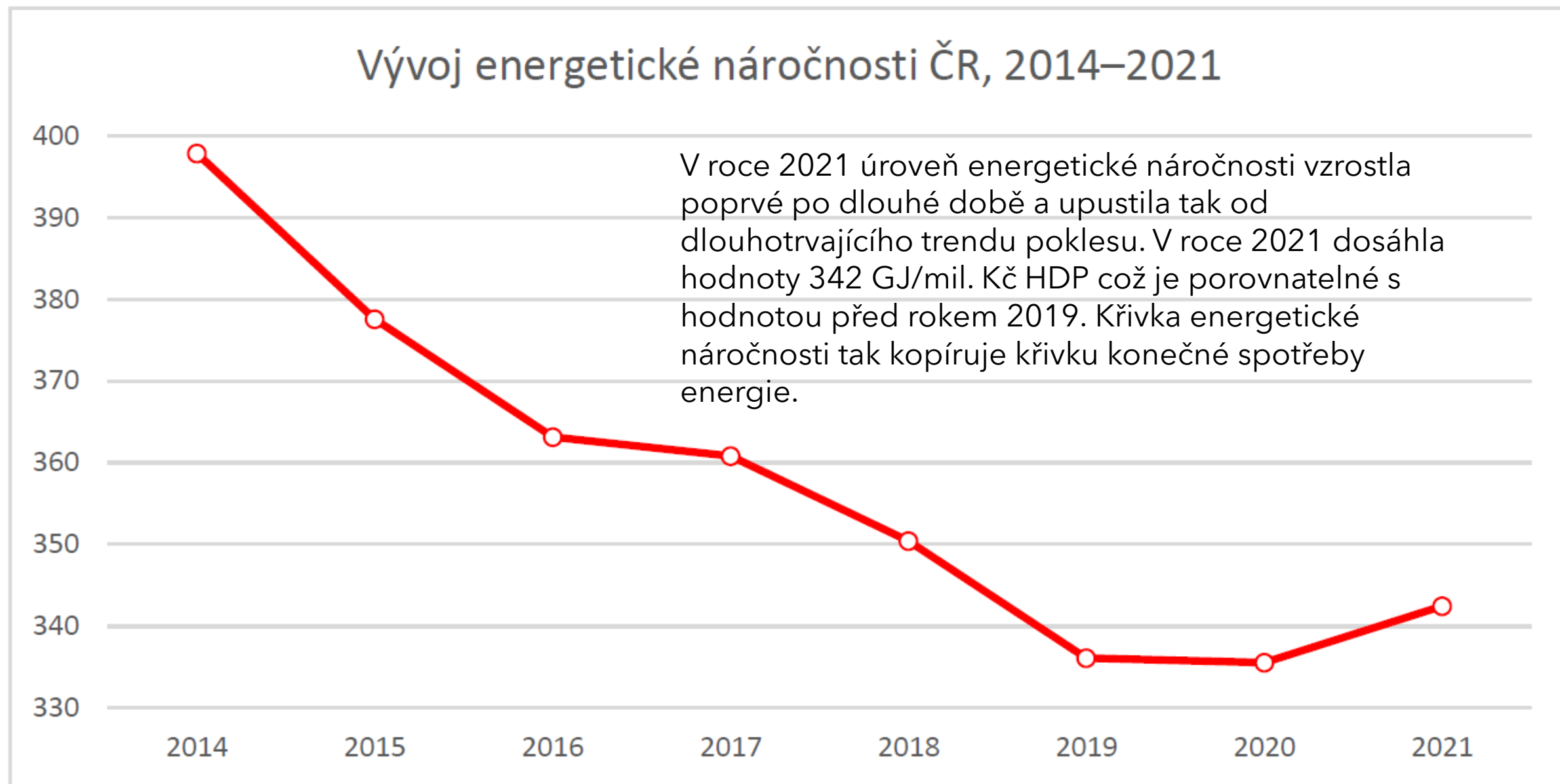
Zdroje:

- Aktualizace Vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu, říjen 2023, https://commission.europa.eu/publications/czech-draft-updated-necp-2021-2030_en
- <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/strategicke-dokumenty/zprava-o-pokroku-v-oblasti-plneni-vnitrostatnich-cilu-energeticke-ucinnosti-v-cr--172771/>, 2013
- 2023

Graf č. 1: Vývoj konečné spotřeby energie, 2014-2021

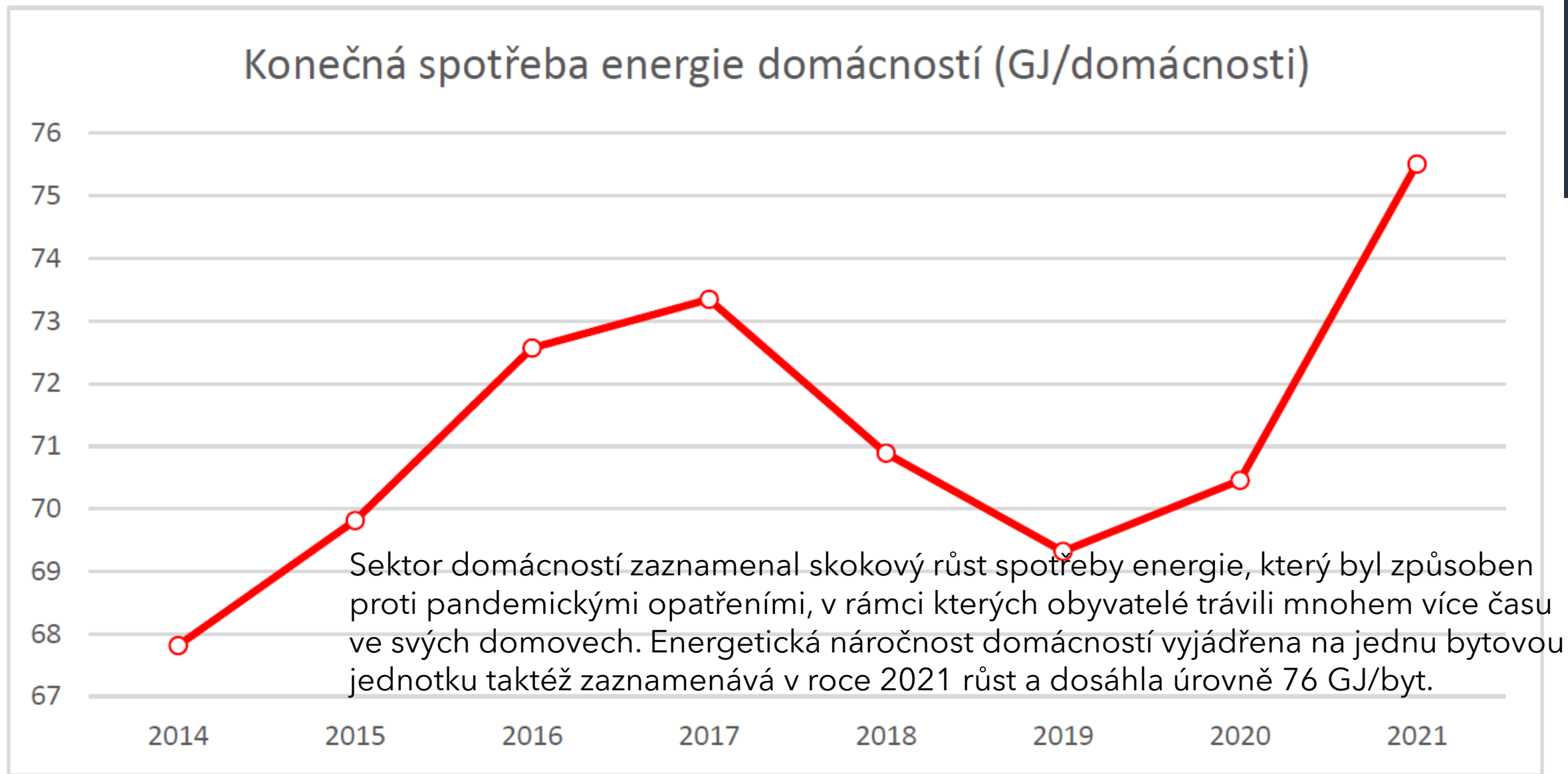

Graf č. 2: Vývoj energetické náročnosti ČR, 2014–2021

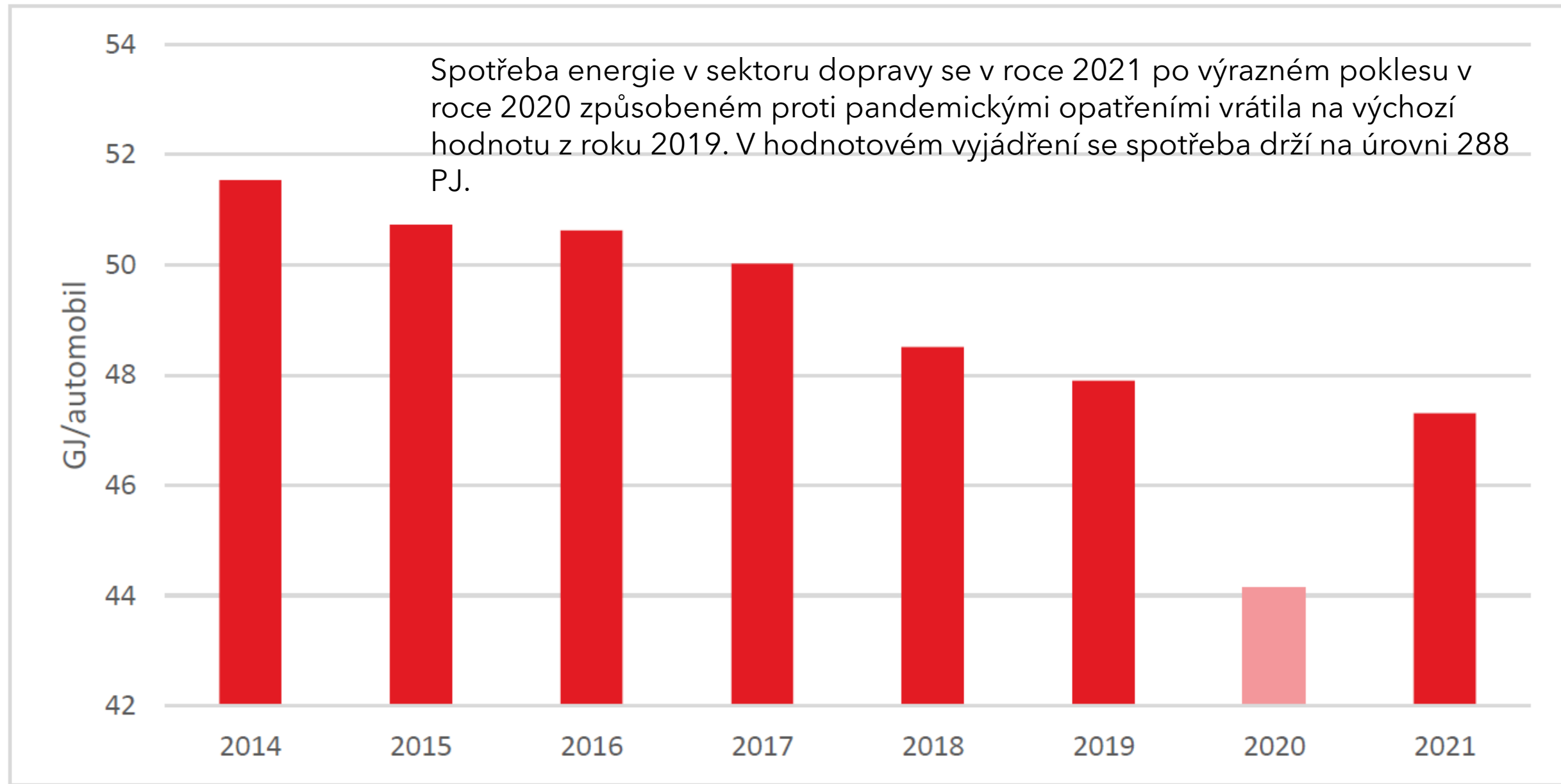

Zdroj: MPO, Eurostat

Graf č. 3: Konečná spotřeba energie na domácnost, 2014-2021

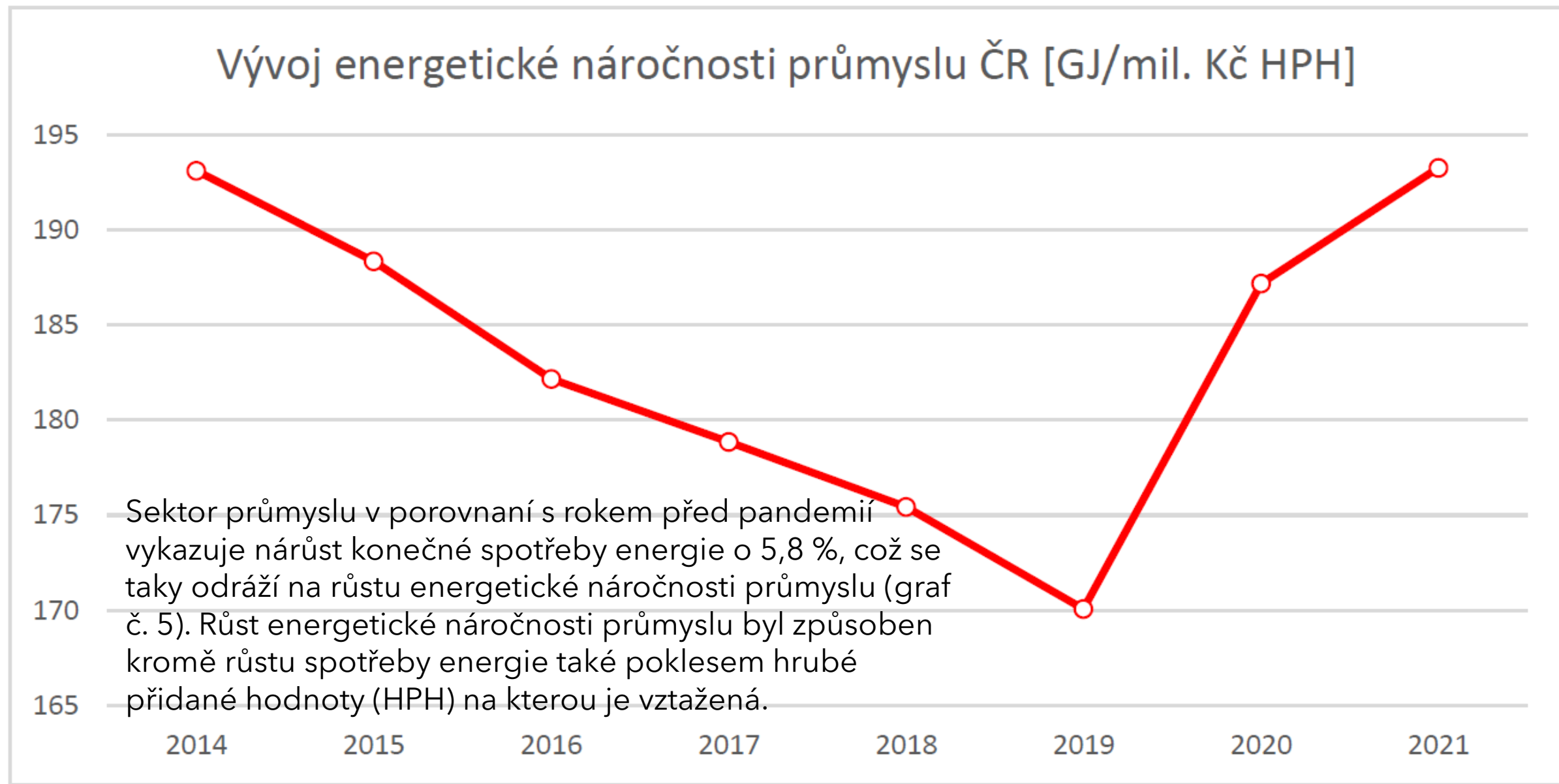

Graf č. 4: Spotřeba energie v sektoru dopravy na jeden automobil, 2014-2021

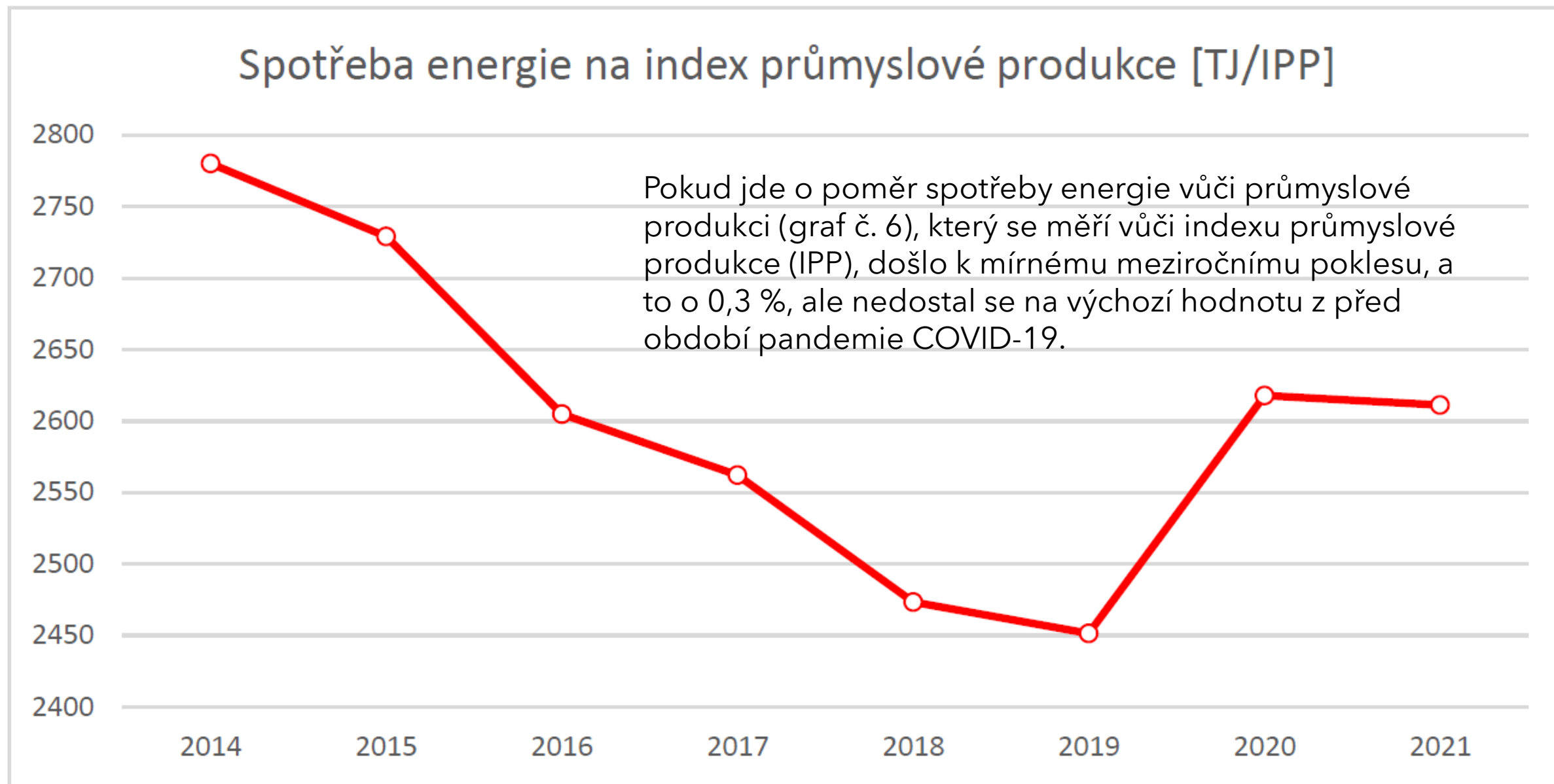
Zdroj: Ministerstvo dopravy, MPO

Graf č. 5: Vývoj energetické náročnosti průmyslu ČR, 2014–2021

Zdroj: Eurostat, MPO

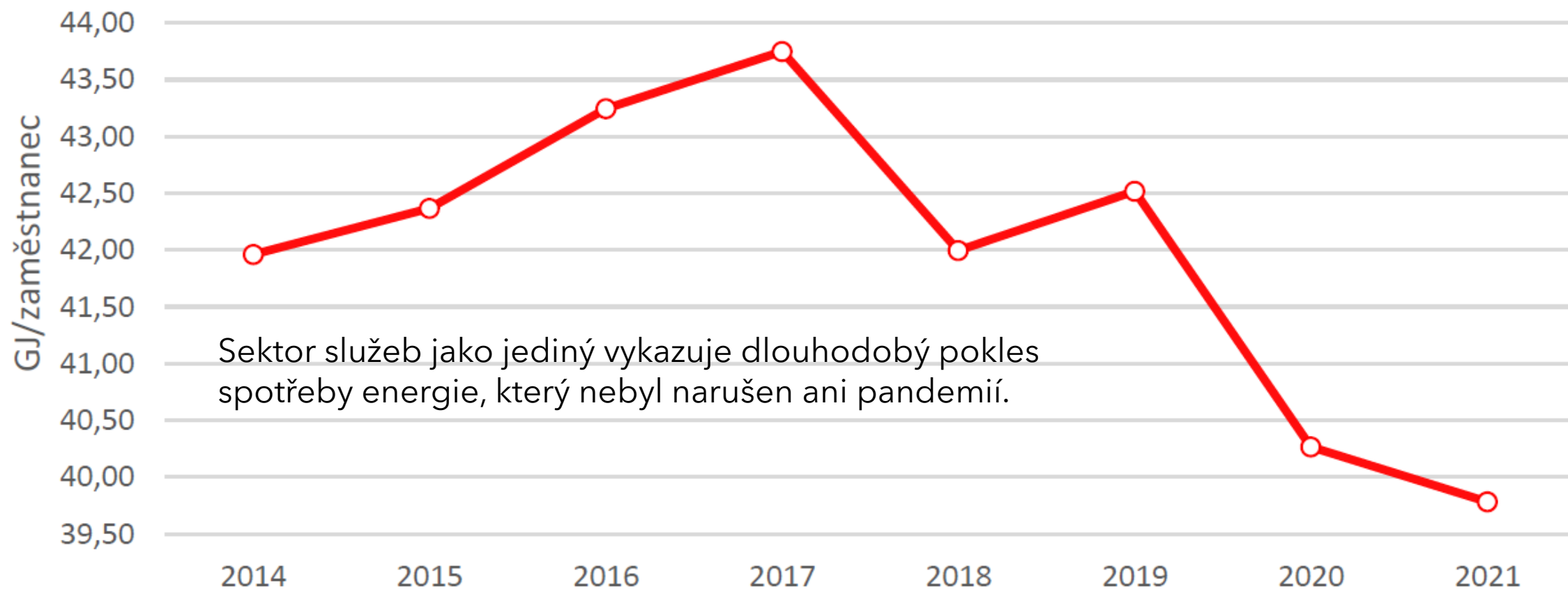
Graf č. 6: Spotřeba energie ve vazbě na průmyslovou produkci, 2014-2021

Zdroj: Český statistický úřad, MPO

Graf č. 7: Energetická náročnost sektoru služeb na zaměstnance, 2014-2021

Energetická náročnost sektoru služeb na zaměstnance, 2014-2021

Zdroj: Český statistický úřad, MPO